

DANIEL LUCA VOINA, UN REMARCABIL ILUSTRATOR DE CARTE CONTEMPORANĂ

CORNEL TATAI-BALTĂ

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
ctataibalta@yahoo.com

Cuvinte cheie: Daniel Luca Voina, grafician, carte, ilustrație, desen, Blaj

Keywords: Daniel Luca Voina, graphician, book, illustration, drawing, Blaj

La Blaj locuiește și activează, începând din anul 1983, pictorul, graficianul și eseistul Daniel Luca Voina, care a ilustrat, până în prezent, circa 40 de cărți cu conținut variat, tipărite îndeosebi în țară, dar și în străinătate.

Blajul ecleziastic, școlar, cultural, istoric și politic a avut și are, pe parcursul secolelor XVIII-XXI, o contribuție semnificativă și la dezvoltarea artelor plastice românești. Aici și-au desfășurat o rodnică și meritorie activitate nu doar istorici, filologi, scriitori, teologi, filosofi, geografi, muzicieni, pedagogi, oameni politici etc., ci și zugravi de icoane și biserici, gravori în lemn, pictori, sculptori sau artiști decoratori¹. Arta plastică blăjeană este „europeană în spirit și formă și profund națională prin mesajul pe care îl transmite”, fiind mereu „în slujba lui Dumnezeu și a neamului românesc”².

În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, grafica de carte blăjeană atinge înalte cote de măiestrie artistică. Xilografii Vlaicu, Ioanițiu Endrédi, Sandul Tipograf, Petru Papavici Râmnicănean, Dimitrie Finta ș.a. împodobesc numeroase cărți bisericești (*Ceasloave, Strastnice, Octoihuri, Evanghelii, Pentecostare, Trioade, Acatiste, Liturghii etc.*) cu ilustrații, cadre de foi de titlu, frontispicii, viniete, inițiale și alte ornamente. Sursele de inspirație ale acestor meșteri au fost variate, ele provenind din spațiul românesc, german, ucrainean, rusesc, italian ș.a., iar stilistic din arta de tradiție bizantină, goticul târziu, Renaștere și baroc. Blajul a fost cel mai important centru al xilogravurii românești din Transilvania și unul dintre cele mai importante din întreg arealul românesc³.

Trei cărți tipărite la Blaj: *Evanghelie*, 1900, *Liturghii*, 1905 și 1931 au fost decorate de reputatul pictor și grafician transilvănean Octavian Smigelschi (1866-1912). Elegantele foi de titlu ale acestor cărți, executate policrom (în negru, alb, auriu și roșu), prezintă motive fitomorfe stilizate sau linii frânte și curbe ce se împletesc (entrelacșuri), atât de frecvente în ornamentarea cărților românești vechi, manuscrise și tipărite, îndrăgite deopotrivă de reprezentanții Art Nouveau-lui. Ilustrațiile în care sunt redați evangheliștii și autorii liturghiilor mărturisesc deopotrivă că Smigelschi cunoștea xilogravura blăjeană și românească. Savant concepută, ilustrația *Isus Pantocrator*, din *Liturghii*, 1905, redă principalele elemente figurative, simbolice și decorative în galben-auriu, care se profilează pe un fond violet închis. Am constatat că structura acestei

¹ Tatai-Baltă 1997, p. 113-117; Tatai-Baltă 2004, p. 240-272; Tatai-Baltă 2005, p. 5-21.

² Tatai-Baltă 1998, p. 87; Tatai-Baltă 2000b, p. 137.

³ Tatai 1974, p. 629-641; Tatai 1975, p. 719-745; Tatai-Baltă 1977, p. 705-727; Tatai-Baltă 1982, p. 221-239; Tatai-Baltă 1983, p. 245-262; Tatai-Baltă 1985, p. 183-196; Tatai-Baltă 1986a, p. 211-222; Tatai-Baltă 1986b, p. 113-121; Tatai-Baltă 1995; Tatai-Baltă 2008, p. 75-86.

izbutite lucrări este asemănătoare cu aceea din miniatura *Maiestas Domini* din vestitul *Codex aureus*, păstrat, în parte, la Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia, care datează din epoca carolingiană (de pe la 810). Octavian Smigelschi a știut să asimileze în mod creator diferite elemente și procedee vehiculate în arta românească și universală (o mare admirație manifesta față de mozaicul bizantin)⁴.

Pictorul Flaviu C. Domșa (1878-1932), cel dintâi profesor de desen din Blaj cu studii academice, a realizat de asemenea ilustrații de cărți, dar și de reviste, „care dovedesc bun gust, simțul măsurii și echilibrului”. Pentru *Albumul Bunea*, apărut în 1910, în memoria marelui istoric, decedat în anul precedent, Flaviu C. Domșa a realizat o frumoasă *copertă* în culori de factură romantică, prevăzută cu un chenar alcătuit din motive populare românești, mult apreciate în epocă, precum și un desen care îl înfățișează deosebit de veridic pe A. Bunea pe *catafalca*. Profesorul blăjean a executat *cadrul foii de titlu* plin de măreție din *Apostol*, 1911 făcând apel la xilogravura lui Sandul Tipograf din *Evangelia* de la 1765. Cartea *Serbările de la Blaj 1911* prezintă și ea un chenar impunător compus din motive românești stilizate. Pe coperta *Revistei politice și literare* din 1912 este imaginată o tânără cu trăsături clasice, văzută din profil, care șade într-un jilț. Ea ține într-o mână o carte, iar în cealaltă un instrument de scris. Chenarul, asemănător cu cele anterioare, este albastru ca și imaginea pe care o cuprinde. Pentru *coperta* volumului de versuri și cântece *Din război*, 1917, artistul a desenat într-o manieră realistă un soldat aflat în tranșee, care scrie o scrisoare celor dragi rămași acasă⁵.

În ultima vreme, la Blaj, își desfășoară activitatea pictori talentați și perseverenți, cei mai mulți dintre ei membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din România. Dintre aceștia un loc distinct îl ocupă Daniel Luca Voina, care dovedește a fi și un priceput și harnic grafician. Trebuie spus că toți aceștia sunt „artiști moderni, fiecare dintre ei având o viziune proprie. Ceea ce-i unește însă este umanismul și un oarecare suflu mistic ce străbate operele lor”⁶.

*

Pictorul și graficianul Daniel Luca Voina s-a născut la Mediaș în 11 octombrie 1959. Urmează Liceul de Artă din Sibiu (1974-1978) și Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca, Facultatea de Arte Plastice și Decorative (1979-1983). Din anul 1983 este profesor de Educație vizuală la Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” din Blaj.

Devine membru în colegiul de redacție al revistei *Astra blăjeană* și face parte din Colegiul Director al Editurii Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu” Blaj. A scris eseuri pe diferite teme. Dintre cele referitoare la arta plastică menționăm câteva apariții din respectiva revistă blăjeană: *Confluențe la Blaj*, nr. 4, 1997; *Exercițiu de respirație spirituală*, nr. 4, 1998; *Emil Comșa – un pictor solar*, nr. 2, 2007; *Urme pe pânza Romei Mici*, nr. 3, 2007; *Horea Cucerzan și lumina îndrăgostită*; *O carte cu parfum de gravură*; *Un album care ne privește*, nr. 4, 2007; *Magicianul*, nr. 4, 2008; *Culori pe pânza amintirii – Breaza – 2009*, nr. 4, 2009 și pe cel din *Tribuna clujeană, Eveniment plastic la Blaj*, nr. 17-18, 1999. În calitate de coautor a publicat la Editura Astra albumele: *Popasul lui Eminescu la Blaj*, 2006; *Virgil Fulicea*, 2007; *Ion Agârbiceanu*, 2007; *Artiști plastici blăjeni*, 2008.

A deschis expoziții personale la: Casa de Cultură Blaj, 1994; Galeria „Arta” U. A. P. Sibiu, 1994; Galeria de Artă U.A.P. Alba Iulia, 1996 și numeroase expoziții de

⁴ Tatai-Baltă 2003, p. 421-441; Tatai-Baltă 2005, p. 69-83, 133-144.

⁵ Tatai-Baltă 1993, p. 39-49.

⁶ Tatai-Baltă 1998, p. 87; Tatai-Baltă 2000b, p. 136.

grup în țară (Arad, Blaj, Sibiu, Alba Iulia, Ploiești) și în străinătate (Germania, Olanda). A participat la mai multe tabere de creație plastică: Blaj, Almașul Mare, Cornu, Biertan, Plopeni ș.a. Lucrări semnate de el se află în colecții private din Anglia, Germania, Olanda, Italia, SUA ș.a. În anul 2003 a primit Premiul Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu” Blaj. Numele său este inclus în cărți și dicționare referitoare la Blaj⁷.

Deosebit de activ la catedră, Daniel Luca Voina s-a impus, deopotrivă, ca vrednic animator cultural, adevărat condeier, pictor de o finețe aparte⁸ și prolific grafician. Pe parcursul a mai bine de două decenii, artistul a ilustrat cu evident talent și pasiune circa 40 de cărți, multora dintre ele realizându-le și copertile⁹.

Înclinația deosebită a lui Daniel Luca Voina pentru arta grafică a ieșit la iveală cu prilejul expoziției sale pe care am vernisat-o în 2 august 1996 la Galeriile U.A.P. din Alba Iulia, în care erau expuse desene în tuș cu penița. Remarcam atunci că respectivele lucrări scoteau în evidență calitățile artistice înăscute ale autorului, solida sa cultură generală și de specialitate. Impresiona minuția execuției, suplețea, rafinamentul și siguranța liniilor. Asistam la un adevărat recital de linii, care erau, când subțiri sau groase, când drepte, curbe sau frânte. Nenumăratele linii redau sau învăluiau formele, ce dobândeau evidente valențe simbolice. Nu se insista atât pe redarea exterioară a obiectelor și ființelor, cât mai ales pe sensul lor ascuns, pe încărcătura lor spirituală.

Astfel era incitată imaginația privitorului, care începea să mediteze cu deosebită seriozitate asupra vieții și morții, asupra scurgerii ireversibile a timpului, asupra omnipotenței și omniprezenței lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, erau proslăvite într-o manieră aparte virtuțile morale și intelectuale. Punerile în pagină erau deosebit de ingenioase și îndrăznețe, iar plinurile și golurile alternau cu o certă subtilitate. Remarcabil era și modul în care Daniel Luca Voina pendula continuu între figurativ și abstract. Chiar dacă erau preluate unele reprezentări din arta vest europeană și erau sesizabile anumite ecouri expresioniste și metafizice, desenele artistului blăjean erau concepute într-o viziune originală și modernă, care aparține vremii noastre și spațiului în care ne circumscriem. Acele desene cu un conținut ideatic elevat și frumos realizate sub aspect formal nu necesitau comentarii ample, ele trebuind să fie trăite cu adevărat. Erau lucrări metaforice, enigmatice, care declanșau reale emoții. Contemplarea lor provoca momente de o înălțătoare trăire spirituală, anevoios de redat în cuvinte¹⁰. Toate aceste trăsături pot fi observate cu ușurință în grafica celor circa 40 de cărți cu un conținut variat, apărute îndeosebi în țară, dar și în străinătate, la care Daniel Luca Voina a lucrat ani la rând.

În calitate de grafician de carte, artistul debutează în 1995, concepând copertile și ilustrațiile volumului autoarei, de origine din Brașov, Carmen Puchianu. Este vorba de o carte de povestiri suprarealiste, cu un conținut oniric, straniu, redactată în limba germană, și apărută în Germania, la München. Titlul ei este *Amsel – schwarzer Vogel* (Mierlă - pasăre neagră). Desenele în peniță nu narează conținutul povestirilor cărții, ci surprind emoția și fiorul pe care ele le emană. Lucrările acestea bizare sunt însoțite adeseori de „caligrafii” suprapuse sau alăturate, care descompun și fragmentează imaginea, dematerializând-o și transformând-o într-o scriitură misterioasă, procedeu pe

⁷ Hinescu, Hinescu 2012, p. 581-583; Pop 2011, p. 430-431; Tatai-Baltă 2000a, p. 55-56, 142; Tatai, Tatai-Baltă 2007, p. 105; Pop, Voina 2008, p. 121-128.

⁸ Artistul a realizat pictură de șevalet (ulei și acril): peisaje citadine, naturi statice, compoziții cu figuri, executate cu atenție de bijutier. A realizat, de asemenea, pictură murală la biserica greco-catolică din Miercurea Sibiului – Pantocratorul și 14 panouri mari de lemn cu Drumul crucii. A executat și 6 vitralii pentru noua biserică ortodoxă din cartierul *Berc* al Blajului.

⁹ Vezi anexa noastră.

¹⁰ Tatai-Baltă 1996, p. 14; Tatai-Baltă 2000a, p. 55-56, 142.

care autorul îl va utiliza și în viitor. Dintre aceste desene atragem atenția asupra celor de la paginile 47, 83 și 137 (**Pl. I/1-3**).

Într-o manieră asemănătoare sunt executate desenele din cartea lui Ciprian Vestemean, *Cucerirea culmilor*, imprimată la Cluj în anul 2006. Aici, de asemenea, emoțiile sunt decantate la rece. Prin alegerea unor motive aparent banale suntem îndemnați să încercăm a descifra rosturile lumii, ale existenței. *Copacul* segmentat sub forma unei scări, de pe *coperta I*, creează senzația de înălțare spirituală. Același mesaj îl transmit și desenele: *Zdrobire* (p. 9), *Portative* (p. 47) sau *Spre lumină* (p. 53)¹¹ (**Pl. II/1-4**).

Ilustrațiile din cartea Danielei Pănzan, *Dor de acasă. Poeme. Versuri și proză*, tipărită la Blaj în anul 2003, se diferențiază de cele din volumele de mai sus printr-o tratare mai concretă a formelor, dar cu semnificație alegorică, care emană o căldură sufletească pe care numai puterea divină o poate genera. Simțământul afectuos de acasă poate fi relevat prin lucruri simple: *Metamorfoză* (un coș plin cu mere, p. 15); *Miresme* (o legătură de usturoi, p. 49); o *Coșarcă* (p. 67). Peste toate acestea se profilează discret o cruce (unul dintre simbolurile lui Isus Hristos) (**Pl. III/1-3**).

Pe filonul moral-religios sunt executate și desenele volumului *Vreau, se poate, voi reuși!*, semnat de Ciprian Vestemean, care a văzut lumina tiparului la Baia Mare, în 2010. Ilustrațiile concepute pe verticală și orizontală conferă acestora stabilitate și echilibru, fiind sugerată astfel, în mod subtil, împăcarea cerului cu pământul. Compoziția în formă de piramidă, atât de dragă artiștilor Renașterii italiene (Leonardo da Vinci, Rafael etc.), care evocă un *Altar*, este mărginită de doi îngeri gingași, aflați în rugăciune. În centru întâlnim potirul, paharul suferințelor, flancat de inscripția IS. HS. Atmosfera aceasta calmă și senină ne transmite un sentiment de nețărmurită dragoste față de Mântuitorul nostru (p. 39). Simplu dar sugestiv, este reprezentată *Jertfa*, adică Răstignirea lui Isus. De o parte și de alta a crucii Sale apar crucile de dimensiuni mici ale celor doi tâlhari răstigniți odată cu El. La baza crucii lui Isus zărim un măr, simbol al păcatului omenirii răscumpărat prin jertfa lui Hristos (p. 111). Divinitatea este magistral redată în desenul *Rugăciune*. Este surprins, într-o abordare personală, momentul în care Isus Hristos a strigat cu glas tare: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46). Brațele lui Isus alcătuiesc un triunghi, care ne îndeamnă să privim spre cer, de unde poate veni mântuirea noastră (p. 133) (**Pl. IV/1-3**).

Atât din punct de vedere iconografic cât și stilistic înrăurirea artei bizantine este evidentă în cele șase ilustrații care împodobesc volumul III al *Antologhionului* editat la Roma și tipărit la Baia Mare în anul 2014: *Isus Pantocrator* (p. 2), *Învierea (Coborârea la iad)*, p. 4), *Înălțarea Domnului* (p. 280), *Pogorârea Sfântului Duh (Rusaliile)*, p. 356), *Sfânta Treime* (p. 372), *Sfântul Petru și Sfântul Pavel* (p. 770) (**Pl. V/1-4**). La acestea uneori, linia doar conturează formele, alteori intervin hașuri care țin umbre și penumbre cu efect misterios. Nu lipsesc însă unele accente de sorginte occidentală, fețele personajelor fiind mai individualizate, iar volumele mai limpede redade. Deosebit de reușit este *Isus Pantocrator*, înfățișat bust, purtând tunică și mantie. Chipul Său exprimă blândețe și gravitate, iar privirea Sa este pătrunzătoare. Într-o mână ține Evanghelia închisă, în timp ce cu cealaltă binecuvântează, având degetele prelungi, parcă ireale. Capul său este înconjurat de un impunător nimb cruciger. În acesta figurează inscripția grecească O ω N, care întregită se traduce prin: „Eu sunt cel ce sunt”, cuvinte spuse lui Moise de Dumnezeu. Modul în care este realizată această ilustrație ne îndreaptă atenția spre icoana în encaustică din secolul VI, aflată la Mănăstirea Sfânta Ecaterina de la

¹¹ Desenele lui Daniel Luca Voina, existente în cele circa 40 de cărți, sunt lipsite de titlu. În studiul nostru, titlurile au fost stabilite de autor la cerința noastră.

Muntele Sinai¹². Fără îndoială, *Sfânta Treime* a avut ca model celebra icoană în tempera pe lemn a lui Andrei Rubliov, 1422-1427, păstrată la Galeria Tretiakov din Moscova. Pledează în acest sens compoziția sub formă de cerc, atitudinile personajelor, stejarul din Mamvri aflat în spatele îngerului central, vasul de pe masă, jilțurile și postamentele pe care șed, respectiv își sprijină îngerii picioarele. La Daniel Luca Voina ca și la Andrei Rubliov, gesturile delicate ale celor trei îngeri, care au capetele aplecate, exprimă o strânsă comuniune și o pace neclintită¹³. Reușită este deopotrivă ilustrația care îi prezintă îmbrățișați pe *Sfântul Petru și Sfântul Pavel*. Tandrețea înfiripată între ei în dorința de a-l sluji cu abnegație pe Dumnezeu este măiestrit surprinsă. Postamentul pe care calcă sfinții este redat în perspectivă inversă, utilizată frecvent în arta de tradiție bizantină.

Ilustrațiile din cartea lui Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, 2015, dezvăluie amprenta personală a graficianului blăjean, care este cu totul remarcabilă. *Răstignirea* (p. 63) redată în racursi accentuează caracterul expresionist al imaginii. În acest sens, pironul care străpunge picioarele lui Isus este supradimensionat, sporind impactul emoțional asupra privitorului. În *Înălțare* (p. 73) Isus este privit din perspectivă cerească. El are mâinile ridicate, supradimensionate și detaliate, purtând în palme urmele pironirii pe cruce. Acestea sugerează deschiderea unor aripi. Astfel se accentuează ideea de înălțare biruitoare. Mântuitorul ne privește pătrunzător și autoritar, purtând încă pe chip urmele suferinței. Liniile de fugă ale construcției figurii sunt convergente într-un punct, vârful unui triunghi, care grafiază într-un registru orizontal „o scriitură cerească”. Arhitectura imaginii *S-a săvârșit* (p. 93) este construită în aceeași perspectivă, privită de sus, cu mâinile lui Isus în prim-plan, având degetele crispate, redată contre-jour ceea ce accentuează astfel ideea zborului frânt, de „vultur ținut”, de jertfă primită de Dumnezeu – Tatăl („S-a isprăvit!”, Ioan 19, 30). Liniile de construcție închid în partea de jos vârful unui triunghi care scrie pe orizontala lumii Cuvântul Vieții. La fel de originală este concepută și ilustrația (p. 125) structurată pe intersecția a două diagonale, imaginând simbolic o *clepsidră* din al cărei registru superior, Cuvântul Cerească se revarsă prin jertfă (Isus crucificat) pe pământ, în oameni (Pl. VI/1-4).

Din cartea Danielei Pănăzan, *Psalmodiarea iubirii. Poeme în proză. Versuri*, Blaj, 2004, ne oprim atenția doar asupra a două desene semnificative. În *Simboluri sfinte* (p. 65) întâlnim două sfere care se întretaie: una este cerească, iar cealaltă pământească. Forma rezultată din intersecția lor compune simboluri sacre: ochiul, peștele, pâinea, potirul. Formele sunt curățate de detalii inutile, epurate, devenind simboluri-idee, arhetipuri. Aceeași formă devine flacără de lumânare, care se multiplică de 12 ori, pe două aliniamente, în desenul *Binecuvântare* (p. 11). Acest simbol al luminii este reluat în partea de sus a imaginii, corpul lumânării luând chipul Cărții Sfinte, iar flacăra stilizată, forma mâinii, care binecuvântează, închipuind astfel ideea autorității Învățătorului, transmisă apostolilor Săi (Pl. VII/1-2).

Un număr de 3 coperte reprezintă Catedrala din Blaj. *Coperta I* a cărții lui Cristian Barta, *Tradiție și dogmă*, Blaj, 2003, redă Bazilica Sfântul Petru din Roma și Catedrala Sfânta Treime din Blaj într-o perspectivă a cărei linii de fugă converg în centrul unui cerc. Aici este așezată silueta unui potir, care servește la oficierea liturghiei. Pe agnețul de formă pătrată se află inscripția IS HS NI KA (Isus Hristos învinge). Acesta este înscris în cerc, care nu are nici început și nici sfârșit, semnificând veșnicia lui Dumnezeu. La extremitățile axei mediane orizontale întâlnim literele grecești α și ω (Eu sunt alfa și omega, începutul și sfârșitul, zice Domnul ..., Ioan, *Apocalipsa* I, 8).

¹² Rousseau 2004, p. 215-216, fig. 3.

¹³ Uspensky, Lossky 2003, p. 218-219, pl. 70.

Coperta I a cărții *Școlile greco-catolice ale Blajului – 250 de ani de credință și cultură*, Blaj, 2005, prezintă Catedrala și școlile „Micii Rome” într-o perspectivă cu un punct de fugă care potențează monumentalitatea și grandoearea edificiilor. În registrul inferior al imaginii apare reprezentat în chip simbolic cuvântul coborât din cer, sub forma unei cărți deschise. Pe *coperta IV* a cărții figurează o arcadă-curcubeu compusă din elemente de arhitectură, înfățișând școlile Blajului.

Coperta IV a cărții *Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică – Istorie și spiritualitate*, Blaj, 2003, conține o imagine emblematică referitoare la aniversarea unui veac și jumătate de la înființarea Mitropoliei din Blaj. Sub bolta omagială a evenimentului apare reprezentată Catedrala din Blaj. La bază sunt redată personaje și monumente istorice reprezentative: episcopul Inochentie Micu, Gheorghe Șincai, Timotei Cipariu, castelul mitropolitan, vechile școli și fostul monument de pe Câmpul Libertății, unite într-o scriitură specifică autorului.

Coperta I a volumului intitulat *Coordonatele preoției greco-catolice – Istorie și actualitate*, apărut la Blaj în anul 2002, reprezintă iconostasul Catedralei blăjene a căruia axă verticală este întretăiată de trei orizontale. Alcătuirea celor trei cruci face referire la hramul bisericii: Sfânta Treime. Scriitura trasată cu nerv brăzdează imaginea, animând-o. Pe *coperta IV* a volumului este desenat castelul mitropolitan văzut printr-o arcadă semicirculară.

Coperta I a cărții lui Sorin Nicu Blaga, *Dascălul blăjean de odinioară*, tipărită la Blaj în 2011, redă Institutul Recunoștinței (actualul Colegiu Național Inochentie Micu Clain). Acesta este imaginat într-o perspectivă cu un punct de fugă la nivelul pământului pentru a-i spori măreția. Hașura fină creează un halou peste care se suprapune arcada luminoasă a unui curcubeu, arc peste timp. Orizontala solului este întretăiată de verticala axei imaginii, alcătuiindu-se astfel o cruce urcătoare, înălțătoare (Pl. VIII/1-4).

O preocupare distinctă în grafica de carte a lui Daniel Luca Voina o constituie portretistica. În cartea îngrijită de Ion Buzași și Ion Moldovan, *La început a fost Inochentie. Antologie lirică*, Blaj, 2007, apare pe *coperta I* chipul temerarului episcop blăjean într-o postură meditativă, interiorizată, care parcă privește încrezător peste timp. Între reprezentările plastice ale faimosului episcop vizionar, aceasta se evidențiază prin finețea desenului, fidelitatea trăsăturilor și autenticitatea trăirii¹⁴.

În galeria portretelor care reprezintă muzicieni de seamă ai Blajului și ai României întregi, remarcabile sunt cele ale lui Iacob Mureșianu, Sigismund Toduță și Celestin Cherebețiu. Pe *coperta I* a volumului scris de Adrian Solomon, *Iacob Mureșianu și Blajul*, Blaj, 2007, marele compozitor este înfățișat în semi-profil, într-o lumină care îi evidențiază fruntea și reliefurile feței, lucirea ingeniozității creatoare, ce răzbate prin lentilele ochelarilor, barba ușor răvășită și urechea descoperită parcă în ascultarea mării muzici. Chipul compozitorului pare a deveni o coloană înălțătoare de portative muzicale. Pe *coperta I* a cărții semnate de Adrian Solomon, Carmen Solomon și Ion Buzași, *Sigismund Toduță și Blajul*, Blaj, 2008, apare portretul renumitului compozitor contemporan, văzut din profil. Modeleul feței acestuia este nuanțat printr-o țesătură de linii, când scurte și diferit direcționate, când lungi și nervoase, răsfirate sau adunate în negru compact, desenând, se pare, reliefurile interior, sufletești al muzicianului. Ritmat de portative orizontale, chipul său își află măsura prin verticala talentului său creator. Cartea *Celestin Cherebețiu și Blajul*, Blaj, 2011, ai cărei autori sunt soții Adrian Solomon și Carmen Solomon, prezintă pe *coperta I* figura muzicianului cu o privire vie,

¹⁴ Tatai-Baltă 1998, p. 75-83, 119-126; Tatai-Baltă 2000c, p. 124-136.

pătrunzătoare, nasul ferm, buzele subțiri și bărbia ascuțită. Toate acestea evidențiază o personalitate puternică și dinamică. Desenul bine construit cu hașuri direcționate oblic energizează imaginea și relevă tumultul interior al personajului (PI. IX/1-4).

Dintre volumele de poezii ilustrate de Daniel Luca Voina mai menționăm următoarele două: *Din cerurile albastre*, Blaj, 2009 și *Ocrotiți de Eminescu*, Blaj, 2014, care constituie antologii demne de interes. *Copertele I-IV* ale primeia dintre ele și *ilustrațiile* din interior ale acesteia conțin desene ce surprind universul metafizic al poeziilor. Linia curge liber coagulând forme ale unor lumi imaginare, stranii și misterioase. Fluidul liniei este fixat de crusta tare a unor cochilii. *Desenele* celei de a doua cărți se vor un prilej de meditație, de răgaz în agitația și confuzia lumii în care viețuim, în dorința de a găsi sensuri și rosturi de a fi (p. 84, 117). Formele care prind viață, desenate de linii frânte, tăioase dobândesc accente ironice, înțepătoare.

Într-un alt registru de abordare sunt executate ilustrațiile la cartea semnată de Claudia Crișan, *Micii actori pe scenă*, Blaj, 2002, care au un caracter șagălnic, accesibil copiilor, cu un umor sănătos. Cartea prelucrează, selectează și pune sub formă de dialog povești și povestiri românești foarte cunoscute, scrise de Ion Creangă, Vasile Alecsandri și Ion Luca Caragiale. Desenele cărții pun în pagină, dau chip personajelor și situațiilor surprinzând aspectele comice, ridicole și moralizatoare ale scenetelor. Astfel, *Păcală și Tândală* (p. 5) sunt înfățișați în mod caricatural, având capete supradimensionate, nasuri obraznice, ochi șireți și guri „până la urechi”. Coccoșați de desagi mai mari decât ei, plini cu „minciuni”, aceștia gesticulează convingător, păcălindu-se unul pe altul. Sceneta *Păcală la judecată* (p. 19) surprinde în desen absurdul comic al situației în care judecătorul indecis și încurcat stă cocoșat pe un foarte înalt scaun de judecată, asemenea unui cocostârc pe un vârf de stâlp. Păcală, sfătos, isteț și cu „nasul pe sus”, șade pe un scăunel, într-un contrast hazliu cu dregătorul care stă foarte sus, dar fără a putea fi însă la înălțimea funcției (PI. X/1-4).

O continuă preocupare manifestă graficianul blăjean pentru ilustrația de carte pentru copii. Menționăm în acest sens cartea de povești scrisă de Rodica Brate, *Piticii năzdrăvani sau lumea pe dos*, editată la Sibiu în 2003. *Coperta* prezintă într-o imagine viu colorată universul fantastic, fermecător al poveștilor. Într-o feerie vegetală se zbunguie făpturi mirifice, pitici, gâze, peștișori. Un pitic tronează în corola unei flori, creând prin baloane lumi de basm. Compoziția animată învâluie și încadrează cu gingășie ocrotitoare titlul cărții. Fiecare poveste din carte este redactată în trei limbi (română, germană, engleză), fiind ilustrată de câte un desen mare pentru colorat și de numeroase altele mai mici. În povestirea *Bosco, prim-ministru în țara piticilor*, desenatorul Daniel Luca Voina imaginează o lume surprinzătoare în care racursiul personajului central, *Guliver*, sporește caracterul ciudat, nemaivăzut al acestuia. Piticii, făpturi curioase, uimite, sunt reprezentați într-o diversitate vestimentară, atitudinală și ambientală. Privind cu băgare de seamă, într-o citire de la dreapta la stânga, elementele de mobilier și vestimentație par a fi litere ce compun cuvântul „Liliput”. Linia, care desenează personajele, obiectele și spațiul, este esențializată, simplificată, devenind când subțire, când groasă, modelând astfel anatomic și spațial formele.

Cele două cărți pentru copii de 6-7 ani, având ca titlu comun *Je découvre le français!*, realizate de Institutul Francez din România în parteneriat cu Asociația Edumedia, cuprind aproximativ 300 de desene. Aceste cărți sunt concepute ca manuale în care imaginile atractive, explicative și interactive au menirea de a anima aproape întreg spațiul. O lume minunată a copilăriei ia chip pe fiecare pagină, cu prietenii, cu jocuri, cu provocări în care natura, anotimpurile, sărbătorile, mișcarea și sportul, școala,

spațiul ambiental îndeamnă la cunoaștere, colaborare și armonie. Desenul prietenos și savuros este însuflețit de curbură și dolofane, de o dinamică zglobie, plină de prospețime și candoare. Toate ilustrațiile vădesc o perfectă identificare a graficianului cu lumea pură a copilăriei, emanând entuziasm și bucurie. Dintre numeroasele desene, atragem atenția asupra *copertei I* și a ilustrației *Vacanța* (Pl. XI/1-4).

*

Ilustrațiile graficianului blăjean Daniel Luca Voina, existente în cele aproximativ 40 de cărți, parcurg un traseu interesant, divers și spectaculos în care regăsim, ca o constantă, bucuria și pofta de a desena, de a da chip și trup ideii, emoției, trăirii nobile și înălțătoare, de a da trup cuvântului-hrană și cuvântului-lumină, dar și prospețimii, inocenței și candorii. Stilistica desenelor încarcă imaginile de la o carte la alta cu un fior distinct, cu o atmosferă specifică, căutând „să respire” împreună cu respirația textului și mesajului ilustrat: când straniu, suprarealist, când tandru, religios, când abrupt, expresionist, când plin de căldura unui „acasă” pierdut sau decantat până la semn grafic, dar aproape întotdeauna concentrat într-o metaforă vizuală care cheamă, provoacă și îndeamnă la meditație și visare.

Linia subțire se mișcă cu abilitate, cu nerv, desenând și clarificând forme, iar umbrele și penumbrele sporesc misterul imaginii.

O diversitate stilistică remarcabilă împropăștează fiecare carte ilustrată de Daniel Luca Voina cu un suflu nou, imprevizibil, păstrându-ne ca privitori într-o uimire și admirație continuă: de la gravitate sacră la ironie șagălnică, de la încremenire metafizică la dezlănțuire emoțională, de la rigori intelectuale la libertate și zbenguială de copii.

Așadar, Daniel Luca Voina este un demn continuator al artei grafice plămădite la Blaj pe parcursul secolelor XVIII-XX, fiind deopotrivă un valoros ilustrator de carte contemporană din România.

ANEXĂ

Cărți ilustrate de Daniel Luca Voina

1. Carmen Puchianu, *Amsel – schwarzer Vogel*, München, Lagrev Verlag, 1995. Coperta I-IV și 9 ilustrații.
2. Mihai Eminescu, *Poezii de la Blaj*, Alba Iulia, Editura „Școala Albei”, 1995. Coperta I-IV.
3. *Caută-mă printre poezii. Antologie lirică*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2000. Coperta I-IV.
4. Ioan Popa, *Odinioară la Purpura*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2001. Coperta I.
5. Rodica Brate, *Poveștile anului*, Sibiu, Editura Magister, 2001. Coperta I-IV și 13 ilustrații.
6. Ioan Popa, *Cerul și pământul de acasă*, II, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2002. Coperta I.
7. *Acta Blasiensia*, I. *Coordonatele preoției greco-catolice – Istorie și actualitate*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2002. Coperta I-IV.
8. Claudia Crișan, *Micii actori pe scenă*, Blaj, Editura Bunavestire, 2002. 8 ilustrații.
9. Rodica Brate, *Piticii năzdrăvani sau lumea pe dos*, Sibiu, Editura Magister, 2003. Coperta I-IV și 13 ilustrații.

10. *Minune de gând. Antologia premianților Concursului Internațional de creație literară „Veronica Micle”*, Ediția a 6-a 2003, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2003. Coperta I-IV.
11. Cristian Barta, *Tradiție și dogmă*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2003. Coperta I.
12. *Acta Blasiensia II. Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică – Istorie și spiritualitate, 150 de ani de la înființarea Mitropoliei Române Unite cu Roma la Blaj*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2003. Coperta IV.
13. Daniela Pănăzan, *Dor de acasă. Poeme. Versuri și proză*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2003. Coperta I-IV și 7 ilustrații.
14. Adrian Solomon, *Învățămintul muzical blăjean*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2003. Coperta I-IV.
15. Daniela Pănăzan, *Psalmodiarea iubirii. Poeme în proză. Versuri*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2004. Coperta I-IV și 10 ilustrații.
16. Anton Rus, *Privirea ce răzbate. Scrisori iubitei mele. Poeme*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2004. Coperta I-IV.
17. *Acta Blasiensia III. Școlile greco-catolice ale Blajului – 250 de ani de credință și cultură*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2005. Coperta I-IV.
18. Neli Benchea, *Illustrated Poems and Songs*, Blaj, Editura Aridia, 2006. Coperta I-IV și 55 ilustrații.
19. Ioan Popa, *Amarul fericirii*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2006. Coperta I.
20. Ciprian Vestemean, *Cucerirea culmilor*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2006. Coperta I-IV și 11 ilustrații.
21. Ion Buzași, Ion Moldovan, *La început a fost Inochentie. Antologie lirică*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2007. Coperta I.
22. Adrian Solomon, *Iacob Mureșianu și Blajul*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2007. Coperta I-IV.
23. Adrian Solomon, *Muzica, sufletul poeziei. Auxiliar didactic pentru clasele V-X*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2007. Coperta I.
24. Ioana Rață, *La pas, prin lume*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2007. 53 ilustrații.
25. Ciprian de Blaj, *Trandafirii petale de iubire*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2007. Coperta I-IV și 4 ilustrații.
26. Roxana Daniela Joldeș, *Iubire de petale trandafirii*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2007. Coperta I-IV și 4 ilustrații.
27. Ciprian de Blaj, *Câteva clipe...din (în) trecut. Versuri*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2008. Coperta I-IV și 9 ilustrații.
28. Adrian Solomon, Carmen Solomon, Ion Buzași, *Sigismund Toduță și Blajul*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2008. Coperta I.
29. *Din cerurile albastre. Antologia lirică a Festivalului Național de Poezie „Ocroțiți de Eminescu”*. Ediția a IX-a, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2009. Coperta I-IV și 18 ilustrații.
30. Marcela Ciortea, *Metrice*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2009. Coperta I și 10 ilustrații.
31. Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, Editura Surorilor Lauretane, 2010. 13 ilustrații.
32. Adrian Solomon, Carmen Solomon, *Totul e sublim în împărăția Euterpei*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2010. Coperta I-IV.
33. Adrian Solomon, Carmen Solomon, *Celestin Cherebețiu și Blajul*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2011. Coperta I-IV.
34. Sorin Nicu Blaga, *Dascălul blăjean de odinioară*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2011. Coperta I.
35. *Antologhion*, vol. III, Baia Mare – Roma, Editura Surorilor Lauretane, 2014. 6 ilustrații.

36. *Ocrotiți de Eminescu. Antologia lirică a Concursului Național de Poezie, Blaj, 2014, ediția a XIV-a*, Blaj, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2014. Coperta I și 4 ilustrații.

37. Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși! Încă un capitol din viața mea, 30 (de ani)*, Baia Mare, Editura Surorilor Lauretane, 2015. 14 ilustrații.

38. Ciprian Vestemean, *Avânt preasfânt*, Blaj, 2016. 5 ilustrații.

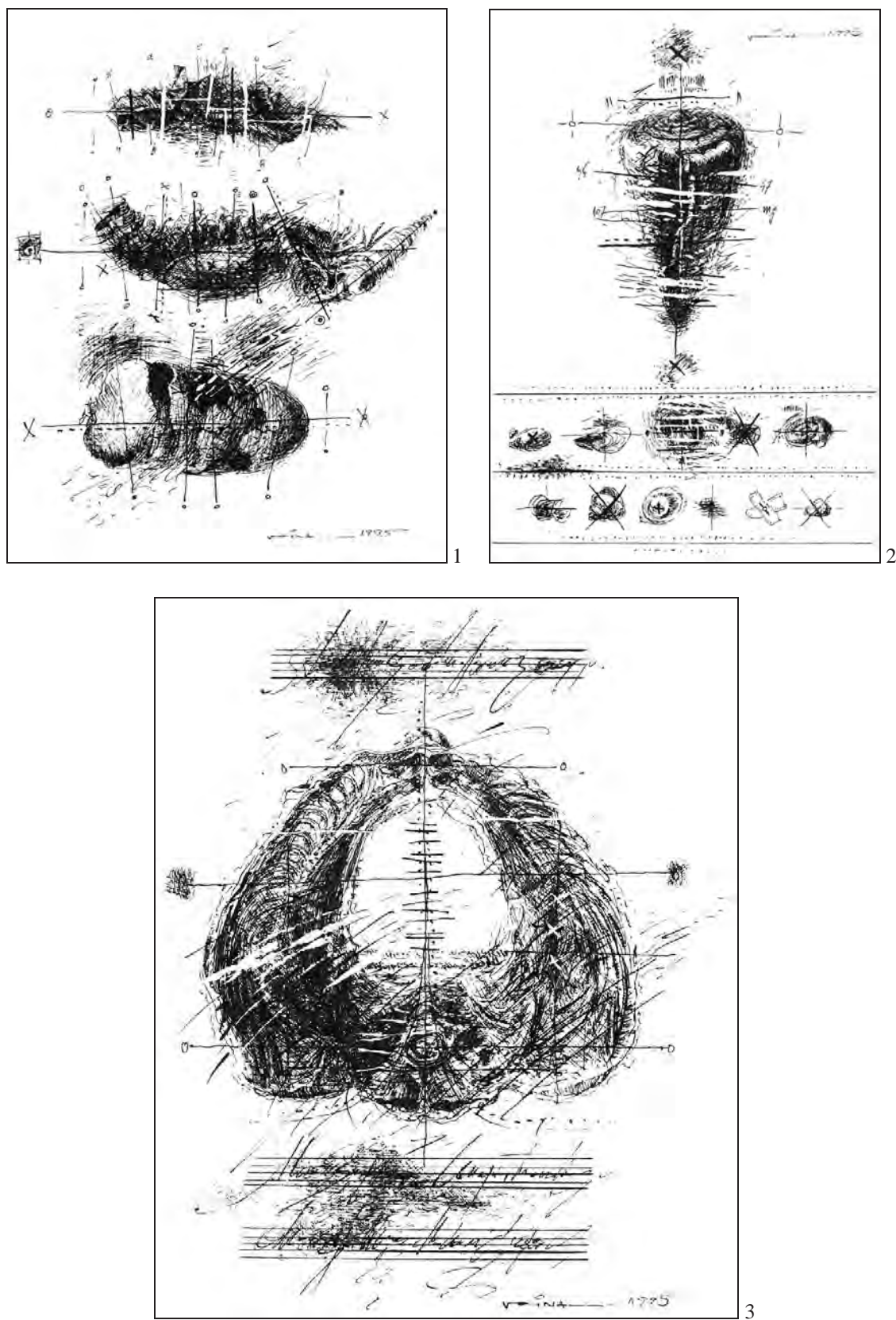
39. Raisa Elena Vlad, Corina Maria Stănilă, Camelia Ioana Vancu, *Je découvre le français! Mon premier cahier d'activités en français! Niveau débutant – CP (6-7 ans)*, Institut Français de Roumanie, Bucurest, 2017. Coperta I și circa 300 ilustrații.

40. Raisa Elena Vlad, Corina Maria Stănilă, Camelia Ioana Vancu, *Je découvre le français! Mon premier cahier d'activités en français! Méthode d'enseignement du français. Niveau débutant – CP (6-7 ans). Guide du professeur*, Institut Français de Roumanie, Bucurest, 2017 (o parte din ilustrații, reluate din volumul anterior).

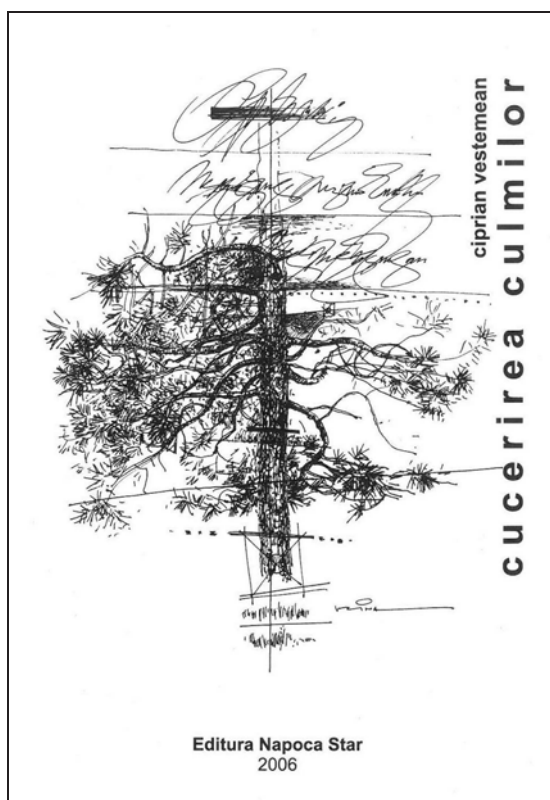
Bibliografie

- Hinescu, Hinescu 2012 – A. Hinescu, A. Hinescu, *Oameni de ieri și de azi ai Blajului*, Blaj, 2012.
- Pop 2011 – S. Pop, coord., *Dicționarul culturii și civilizației populare*, Blaj, 2011.
- Pop, Voina 2008 – S. Pop, D. Voina, *Artiști plastici blăjeni*, prefață de C. Tatai-Baltă, Blaj, 2008.
- Rousseau 2004 – D. Rousseau, *Icoana, lumina Feței Tale*, București, 2004.
- Tatai 1974 – C. Tatai, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) I. Gravorul Vlaicu*, în *Apulum*, XII, 1974, p. 629-641.
- Tatai 1975 – C. Tatai, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) II. Gravorii Ioanichie Endrédi și Sandul Tipograf*, în *Apulum*, XIII, 1975, p. 719-745.
- Tatai-Baltă 1977 – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) III/a. Gravorul Petru Popovici tipograf rîmnicean*, în *Apulum*, XV, 1977, p. 705-727.
- Tatai-Baltă 1982 – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) III/b. Gravorul Petru Popovici tipograf rîmnicean*, în *Apulum*, XX, 1982, p. 221-239.
- Tatai-Baltă 1983 – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) IV. Gravuri atribuite lui Petru Popovici tipograf rîmnicean și gravorul Dimitrie Finta*, în *Apulum*, XXI, 1983, p. 245-262.
- Tatai-Baltă 1985 – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) V. Gravuri și gravuri în discuție*, în *Apulum*, XXII, 1985, p. 183-196.
- Tatai-Baltă 1986a – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830) VI. Frontispicii și inițiale ornamentate. Concluzii*, în *Apulum*, XXIII, 1986, p. 211-222.
- Tatai-Baltă 1986b – C. Tatai-Baltă, *L'activité de graveurs sur bois de Blaj (1750-1830)*, în *RRH*, XXV, 1-2, 1986, p. 113-121.
- Tatai-Baltă 1993 – C. Tatai-Baltă, *Secvențe din arta plastică blăjeană (sec. XVIII-XX)*, Blaj, 1993.
- Tatai-Baltă 1995 – C. Tatai-Baltă, *Gravorii în lemn de la Blaj (1750-1830)*, Blaj, 1995.

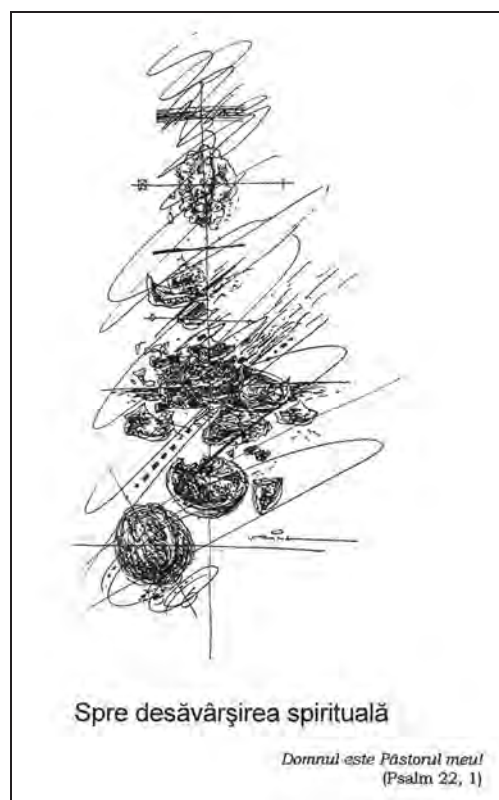
- Tatai-Baltă 1996 – C. Tatai-Baltă, *Expoziția de grafică Daniel Voina*, în *Tribuna*, 39, 1996, p. 14.
- Tatai-Baltă 1997 – C. Tatai-Baltă, *Contribution de Blaj au développement des arts plastiques*, în *AUASH*, 1, 1997, p. 113-117.
- Tatai-Baltă 1998 – C. Tatai-Baltă, *Pagini de artă românească*, Blaj, 1998.
- Tatai-Baltă 2000a – C. Tatai-Baltă, *Din arta și cultura Blajului*, Alba Iulia, 2000.
- Tatai-Baltă 2000b – C. Tatai-Baltă, *Specificul artei plastic blăjene (secolele XVIII-XX)*, în *RevMuz*, 4-6, 2000, p. 134-137.
- Tatai-Baltă 2000c – C. Tatai-Baltă, *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein în arta plastică*, în *CC (S.N.)*, IV, 1, 2000, p. 124-136.
- Tatai-Baltă 2003 – C. Tatai-Baltă, *Cărți tipărite la Blaj cu ilustrații de Octavian Smigelschi*, în vol. *Studia Blasiensia II. 150 de ani de la înființarea Mitropoliei Române Unite Greco-Catolice la Blaj*, Blaj, 2003, p. 421-441.
- Tatai-Baltă 2004 – C. Tatai-Baltă, *Blajul și artele plastice în lumina istoriografiei contemporane*, în *CC (S.N.)*, VII, 1-2, 2004, p. 240-272.
- Tatai-Baltă 2005 – C. Tatai-Baltă, *Scrieri despre artă*, Alba Iulia, 2005.
- Tatai, Tatai-Baltă 2007 – A. E. Tatai, C. Tatai-Baltă, *Tabăra Internațională de Artă, Ioan Inocențiu Micu-Klein” de la Blaj. Edițiile I-X (1997-2006). Sacrul reflectat în colecția prezentă*, Alba Iulia, 2007.
- Tatai-Baltă 2008 – C. Tatai-Baltă, *Les sources européennes de la gravure sur bois de Blaj*, în *Series Byzantina*, VI, 2008, p. 75-86.
- Uspensky, Lossky 2003 – L. Uspensky, V. Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei*, București, 2003.

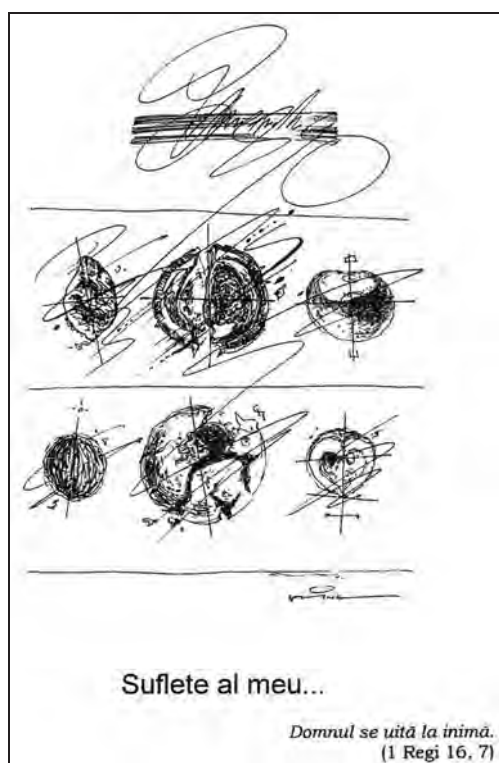
Pl. I. D. L. Voina. 1-3. *Desene* – Carmen Puchianu, *Amsel – schwarzer Vogel*, München, 1995

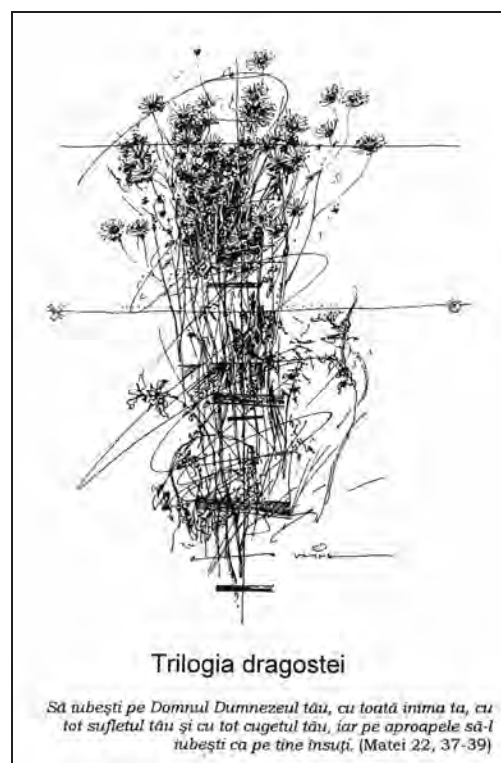
1

2

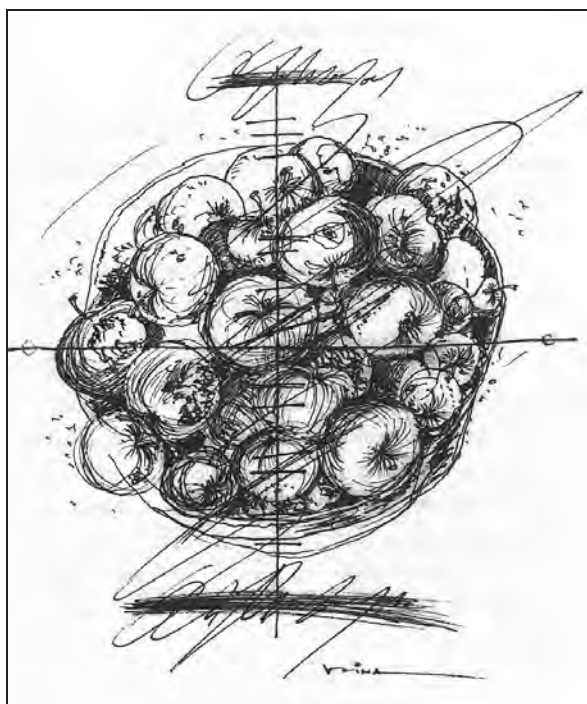

3

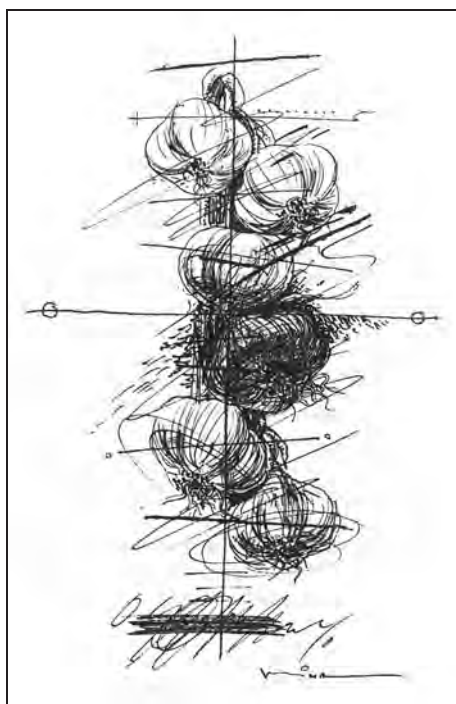

4

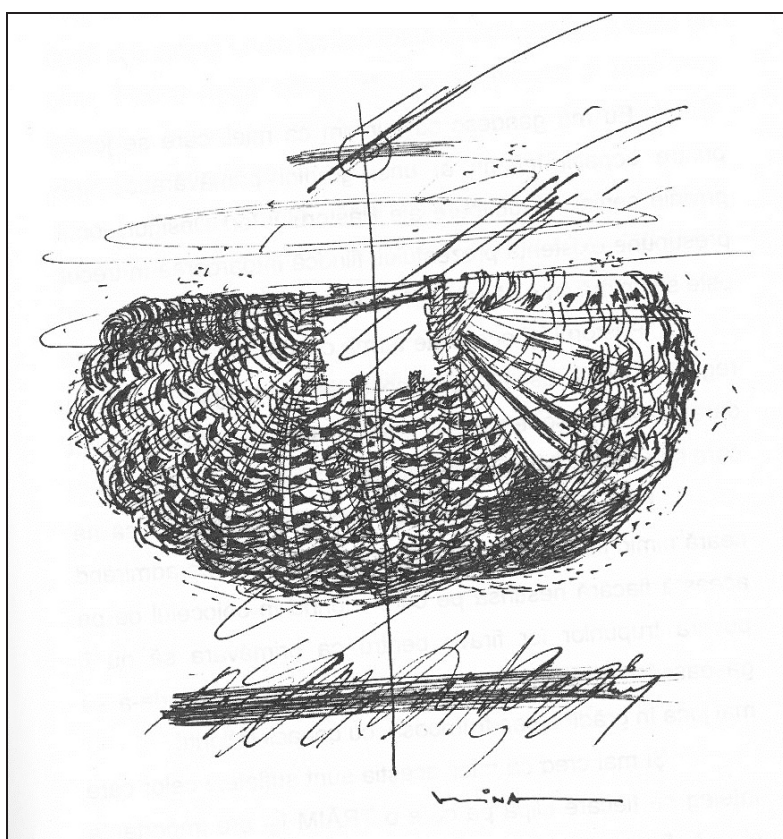
Pl. II. D. L. Voina. 1. Coperta I; 2. Zdrobire; 3. Portative; 4. Spre lumină – Ciprian Vestemean, Cucerirea culmilor, Cluj, 2006

1

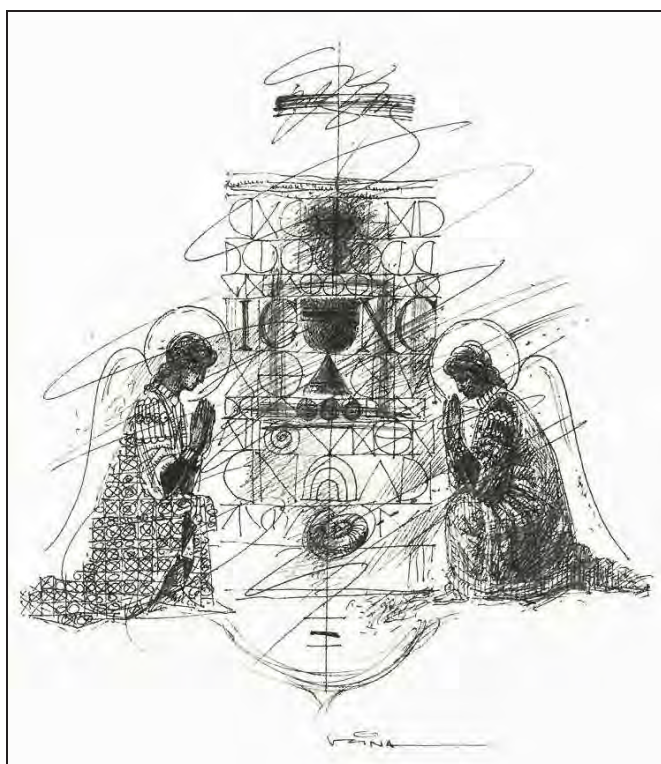

2

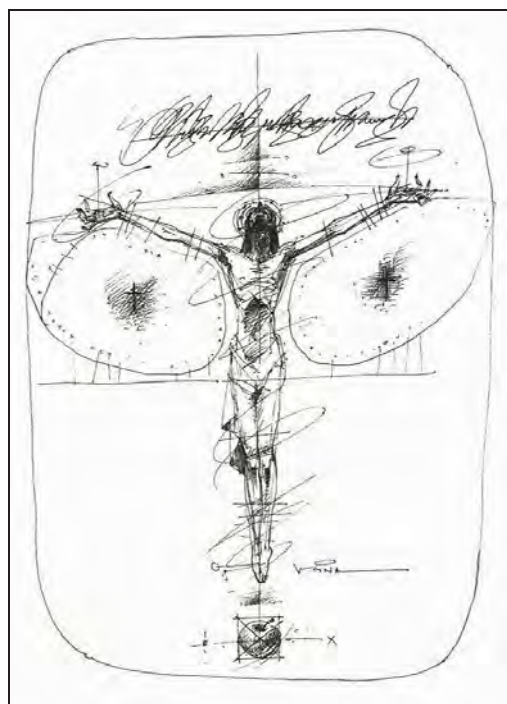

3

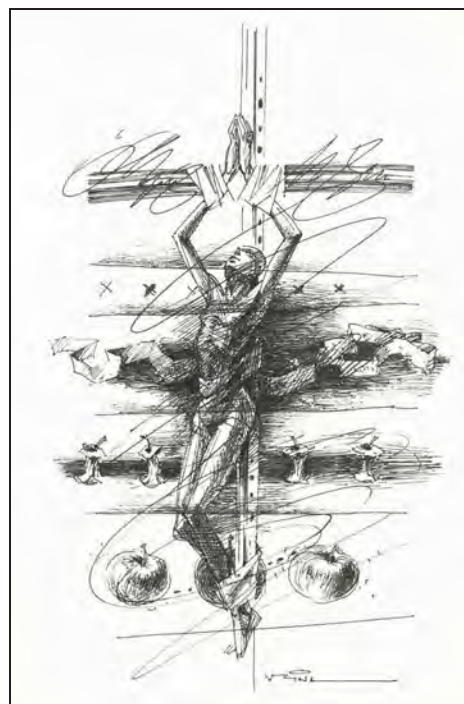
Pl. III. D. L. Voina. 1. *Metamorfoză*; 2. *Miresme*; 3. *Coșarcă* – Daniela Pănzăzan, *Dor de acasă. Poeme. Versuri și proză*, Blaj, 2003

1

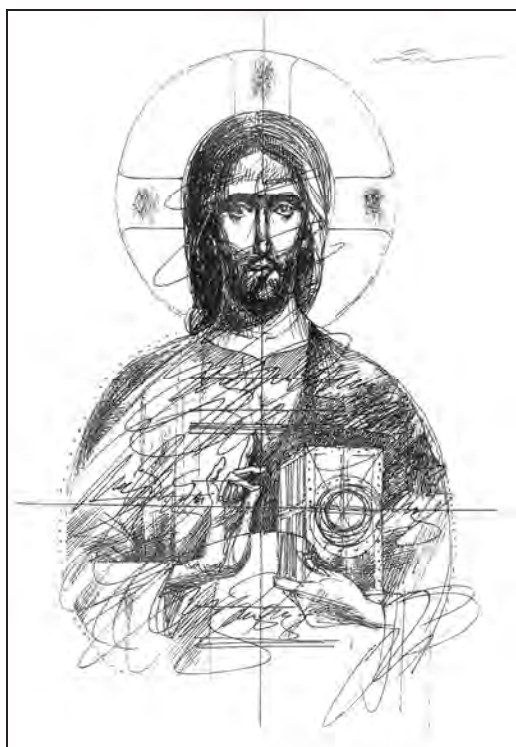

2

3

Pl. IV. D. L. Voină. 1. Altar; 2. Jertfă; 3. Rugăciune – Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, 2010

1

2

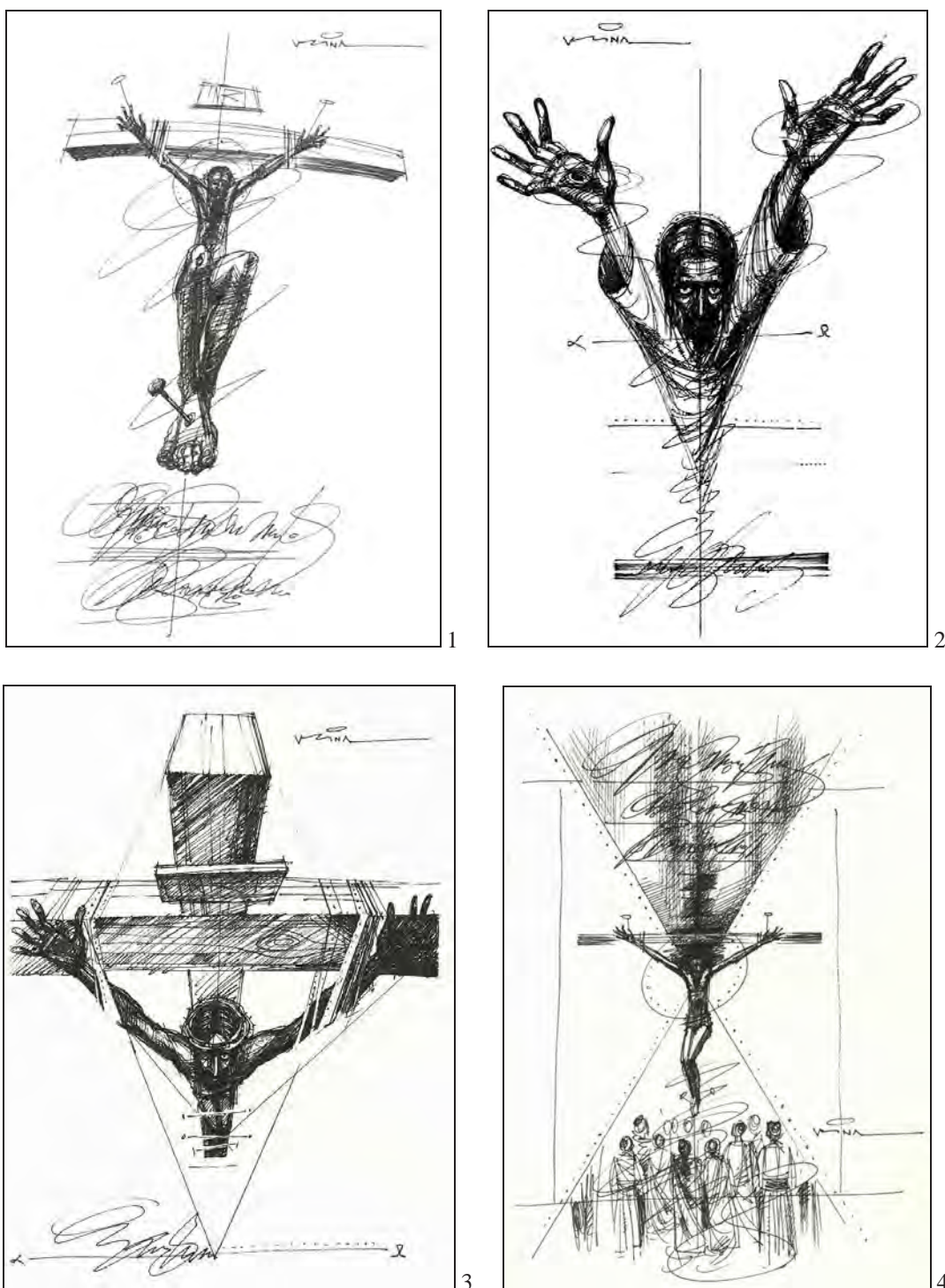

3

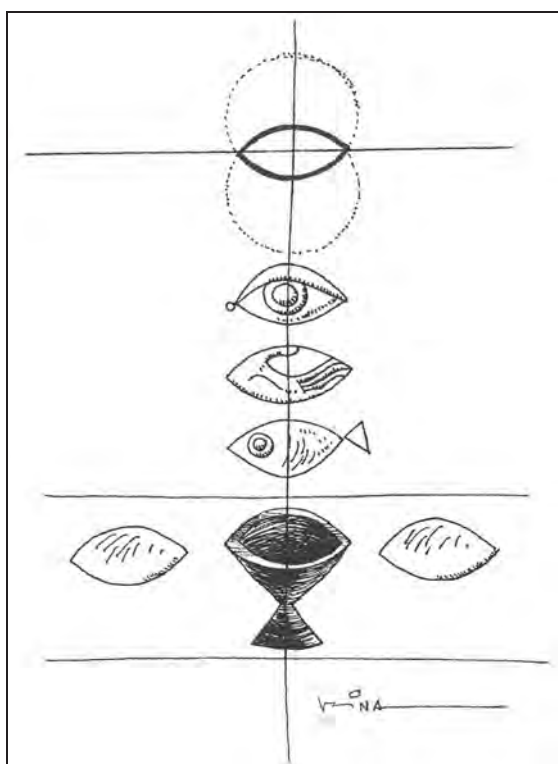

4

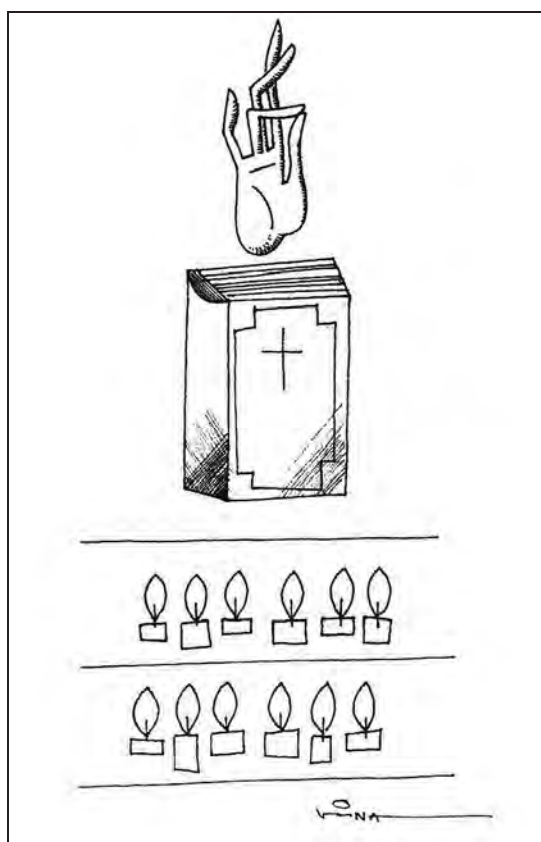
Pl. V. D. L. Voina. 1. *Isus Pantocrator*; 2. *Înălțarea Domnului*; 3. *Sfânta Treime*; 4. *Sfântul Petru și Sfântul Pavel* – *Antologhion*, vol. III, Roma-Baia Mare, 2014

Pl. VI. D. L. Voina. 1. *Răstignirea*; 2. *Înălțare*; 3. *S-a săvârșit*; 4. *Clepsidră* – Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, 2015

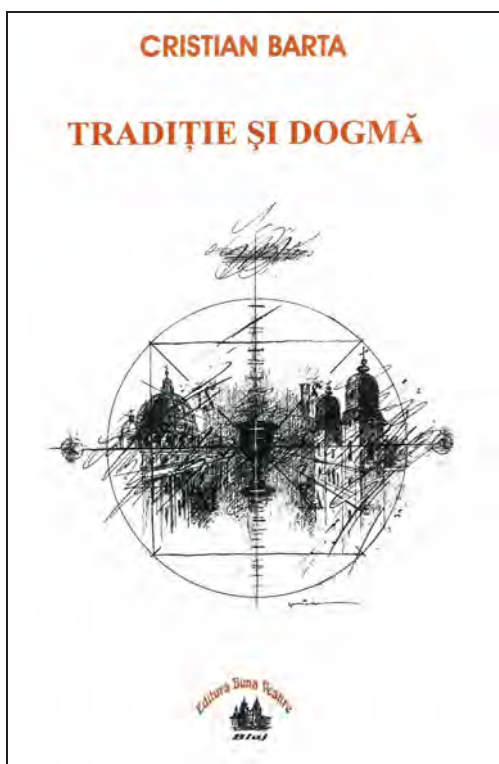

1

2

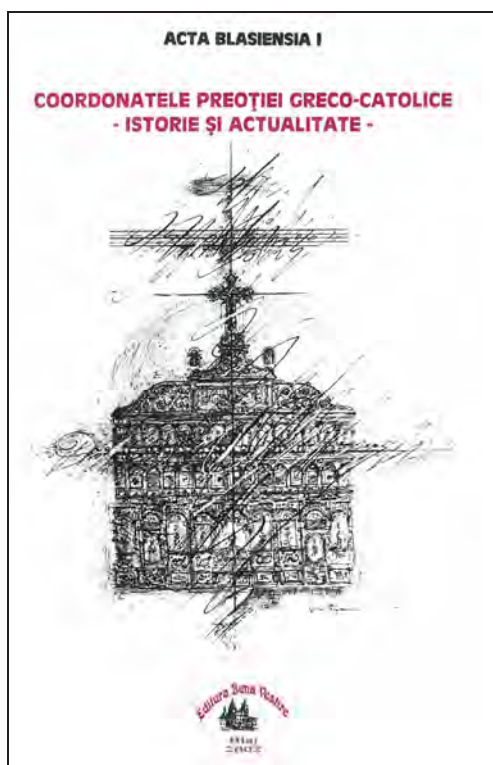
Pl. VII. D. L. Voina. 1. *Simboluri sfinte*; 2. *Binecuvântare* – Daniela Pănăzan, *Psalmodiarea iubirii. Poeme în proză. Versuri*, Blaj, 2004

1

2

3

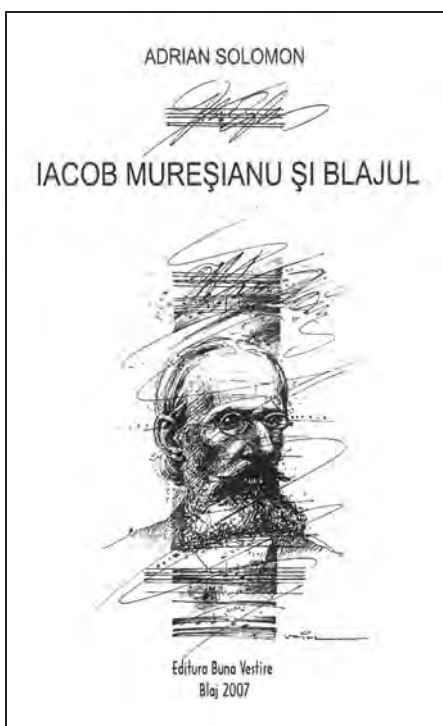

4

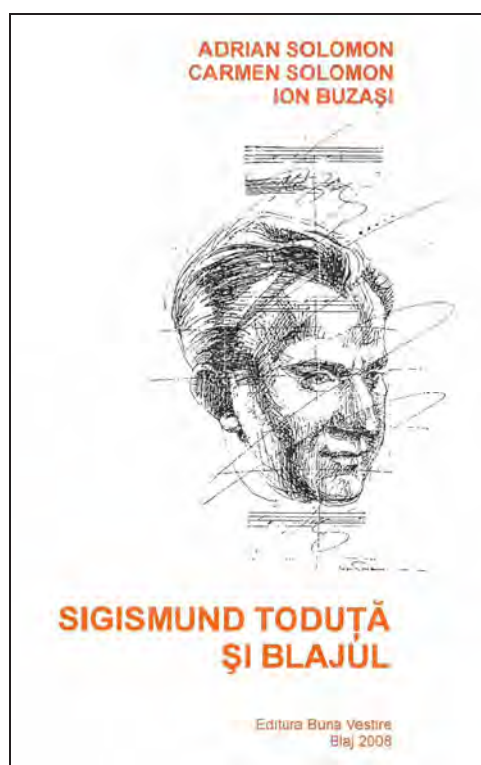
Pl. VIII. D. L. Voina. 1. *Coperta I* – Cristian Barta, *Tradiție și dogmă*, Blaj, 2003; 2. *Coperta I* – Școlile greco-catolice ale Blajului – 250 de ani de credință și cultură, Blaj, 2005; 3. *Coperta I* – Coordonatele preoției greco-catolice – Istorie și actualitate, Blaj, 2002; 4. *Coperta I* – Sorin Nicu Blaga, *Dascălul blăjean de odinioară*, Blaj, 2011

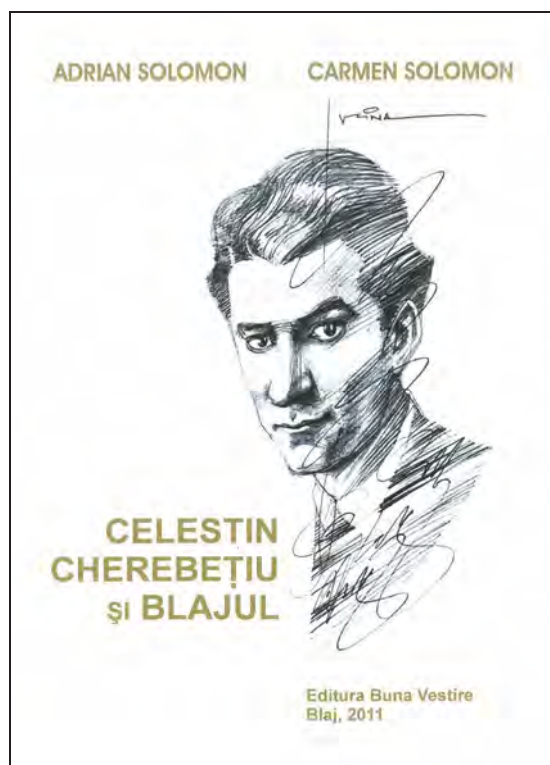
1

2

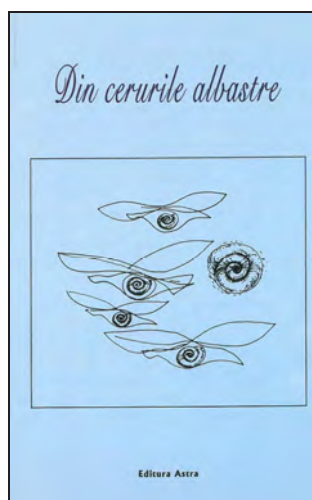

3

4

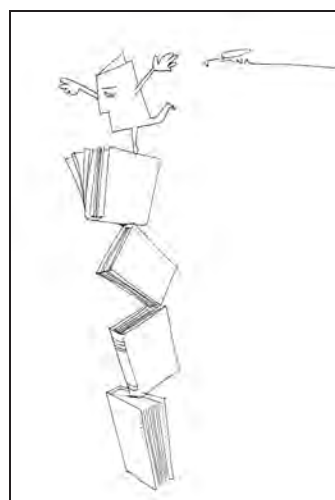
Pl. IX. D. L. Voina. 1. *Coperta I* – Ion Buzași, Ion Moldovan, *La început a fost Inochentie. Antologie lirică*, Blaj, 2007; 2. *Coperta I* – Adrian Solomon, *Iacob Mureșianu și Blajul*, Blaj, 2007; 3. *Coperta I* – Adrian Solomon, Carmen Solomon, Ion Buzași, *Sigismund Toduță și Blajul*, Blaj, 2008; 4. *Coperta I* – Adrian Solomon, Carmen Solomon, *Celestin Cherebețiu și Blajul*, Blaj, 2011

1

2

3

4

5

Pl. X. D. L. Voina. 1. *Coperta I – Din cerurile albastre*, Blaj, 2009; 2-3. *Desene – Ocrotiți de Eminescu*, Blaj, 2014; 4. *Păcală și Tândală*; 5. *Păcală la judecată – Claudia Crișan, Micii actori pe scenă*, Blaj, 2002

1

2

3

4

Pl. XI. D. L. Voina. 1. Coperta I; 2. Gulliver – Rodica Brate, *Piticii năzdrăvani sau lumea pe dos*, Sibiu, 2003; 3. Coperta I; 4. *Vacanța* – Raisa Elena Vlad, Corina Maria Stănilă, Camelia Ioana Vancu, *Je découvre le français!*, Institut Français de Roumanie, Bucarest, 2017

Daniel Luca Voina, an Outstanding Contemporary Book Illustrator

Abstract

The painter, graphician and essayist, Daniel Luca Voina (born in Mediaș in 1959) has lived in Blaj since 1983. Up to the present he has illustrated about 40 books with varied contents printed in Romania, particularly in Blaj, or abroad (**Pl. I-XI**). He easily adjusts his manner of execution, from book to book. His drawings reveal diverse influences: Byzantine, Surrealistic, Renaissance, Expressionistic, metaphysical etc. Their metaphorical character incites the viewer to meditation and day dreaming. The thin line moves skilfully, vigorously making up shapes while the shades and penumbras increase the mystery of image. He passes easily from metaphorical motionlessness to emotional outbursting, from intellectual rigour to the children's gambolling and freedom. As both the quantity and quality are concerned, Daniel Luca Voina proves to be a gifted book illustrator of contemporary Romania.

List of Illustrations

- Pl. I.** D. L. Voina. 1-3. *Drawings* – Carmen Puchianu, *Amsel – schwarzer Vogel*, München, 1995
- Pl. II.** D. L. Voina. 1. *Cover I*; 2. *Crushing*; 3. *Staffs*; 4. *Towards light* – Ciprian Vestemean, *Cucerirea culmilor*, Cluj, 2006
- Pl. III.** D. L. Voina. 1. *Metamorphosis*; 2. *Perfumes*; 3. *Barn* – Daniela Pănăzan, *Dor de acasă. Poeme. Versuri și proză*, Blaj, 2003
- Pl. IV.** D. L. Voina. 1. *Altar*; 2. *Offering*; 3. *Prayer* – Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, 2010
- Pl. V.** D. L. Voina. 1. *Jesus in Majesty*; 2. *Ascension*; 3. *The Holy Trinity*; 4. *St. Peter and St. Paul* – *Antologhion*, vol. III, Roma-Baia Mare, 2014
- Pl. VI.** D. L. Voina. 1. *Crucifixion*; 2. *Acension*; 3. *The end has come!*; 4. *Clepsydra* – Ciprian Vestemean, *Vreau, se poate, voi reuși!*, Baia Mare, 2015
- Pl. VII.** D. L. Voina. 1. *Holy symbols*; 2. *Blessing* – Daniela Pănăzan, *Psalmodiarea iubirii. Poeme în proză. Versuri*, Blaj, 2004
- Pl. VIII.** D. L. Voina. 1. *Cover I* – Cristian Barta, *Tradiție și dogmă*, Blaj, 2003; 2. *Cover I* – *Școlile greco-catolice ale Blajului – 250 de ani de credință și cultură*, Blaj, 2005; 3. *Cover I* – *Coordonatele preoției greco-catolice – Istorie și actualitate*, Blaj, 2002; 4. *Cover I* – Sorin Nicu Blaga, *Dascălul blăjean de odinioară*, Blaj, 2011
- Pl. IX.** D. L. Voina. 1. *Cover I* – Ion Buzași, Ion Moldovan, *La început a fost Inochentie. Antologie lirică*, Blaj, 2007; 2. *Cover I* – Adrian Solomon, *Iacob Mureșianu și Blajul*, Blaj, 2007; 3. *Cover I* – Adrian Solomon, Carmen Solomon, Ion Buzași, *Sigismund Toduță și Blajul*, Blaj, 2008; 4. *Cover I* – Adrian Solomon, Carmen Solomon, *Celestin Cherebețiu și Blajul*, Blaj, 2011
- Pl. X.** D. L. Voina. 1. *Cover I* – *Din cerurile albastre*, Blaj, 2009; 2-3. *Drawings* – *Ocrotiți de Eminescu*, Blaj, 2014; 4. *Păcală and Tândală*; 5. *Păcală in court* – Claudia Crișan, *Micii actori pe scenă*, Blaj, 2002
- Pl. XI.** D. L. Voina. 1. *Cover I*; 2. *Gulliver* – Rodica Brate, *Piticii năzdrăvani sau lumea pe dos*, Sibiu, 2003; 3. *Cover I*; 4. *Holidays* – Raisa Elena Vlad, Corina Maria Stănilă, Camelia Ioana Vancu, *Je découvre le français!*, Institut Français de Roumanie, Bucarest, 2017